

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
БЕОГРАД**

Предмет: Извештај Комисије о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звање доцента за ужу научну област Библистика, са пуним радним временом

Одлуком Изборног и Наставно-научног већа Православног богословског факултета Универзитета у Београду, донетом на седници одржаној 27. априла 2015. године, именовани смо у Комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима за избор у звање **доцента** за ужу научну област **Библистика**, са пуним радним временом, на одређено време, на основу конкурса објављеног у листу „Данас“, додатак „Послови“, од 13. маја 2015. године.

После увида у приспели конкурсни материјал имамо част и задовољство да Изборном и Наставно-научном већу Православног богословског факултета, поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавио се један кандидат – ђакон **Драган Радић**, доктор богословских наука и досадашњи асистент за ужу научну област **Библистика**, који је уз пријаву уредно приложио и сву конкурсом предвиђену документацију. О овом кандидату реферисаћемо уобичајеним редоследом, који почиње његовом биографијом.

1. Биографија кандидата

Др Драган Радић је рођен 22. октобра 1976. године у Бугојну од оца Миленка и мајке Зорке, рођ. Мишковић. Стекавши основно образовање у свом родном месту, године 1991. уписао се у Богословију Светог Саве у Београду и са одличним успехом исту завршио 1996. године. Исте године је започео студије на Богословском факултету Националног и каподистријског универзитета у Атини, на којем је, са врло добрим успехом, дипломирао 2000. године. На истом факултету се 2001. године уписао на постдипломске студије, и после три године истраживања написао и са одличним успехом одбранио магистарски рад на тему „Црква као Царство Божје у делу Коментар на Песму над песмама саветог Григорија Ниског“ (Η Ἐκκλησία ὡς Βασιλεία τοῦ Θεοῦ στό ἔργο «Εἰς τὸ Ἄισμα ἀσμάτων» τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης). Следеће године (2005.) Научно-наставно веће Богословског факултета у Атини одобрило му је израду докторске дисертације на тему: „Учење антиохијских богослова Теодора Мопсуестијског и Теодорита Кирског о Цркви“ (Η διδασκαλία περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἀντιοχειανῶν θεολόγων Θεοδώρου Μοψουεστίας καὶ Θεοδώρητου Κύρου), коју је успешно написао и са одличним успехом одбранио 2014. године.

Ради усавршавања немачког језика, бољег упознавања савремене западне богословске мисли и прикупљања литературе за израду докторске дисертације, кандидат је, на предлог свог ментора, годину дана (октобар 2005. – мај 2006.) боравио на Институту за Источне Цркве (Ostkirchliches Institut) у Регензбургу (Немачка). У марту 2007. године рукоположен је у чин ђакона. Од јуна 2007. године запослен је на Православном богословском факултету Универзитета у Београду. У два наврата је биран за асистента на Групи за Библистику за предмет Свето Писмо Новог Завета, где је од студената као предавач оцењениван одличном оценом, и то: школске 2011/2012. – 4, 96, 2012/2013. - 4, 75, 2013/2014. – 4,71.

Кандидат влада савременим грчким језиком, а користи се руским, немачким и енглеским језиком.

Наставно-педагошки рад

Кандидат Ђакон др Драган Радић стицао је радно искуство у наставно-педагошком раду током протеклих седам година, благодарећи асистентском ангажовању на Православном богословском факултету у Београду, и то кроз процес извођења вежби на предмету Свето Писмо Новог Завета. Уопште узевши, кандидат је постигао запажене резултате у свом педагошком раду, о чему непосредно сведоче и високе оцене студентског вредновања педагошког рада наставника. Отуда, треба истаћи да је, током претходне три академске године, кандидат високо оцењен од стране студената за квалитет рада и постигнуте резултате: 2011/2012. – 4, 96, 2012/2013. - 4, 75, 2013/2014. – 4,71. Сходно наведеним анкетама, студенти су нарочито вредновали следеће карактеристике кандидатовог рада: разумљивост и начин излагања материје предвиђене предметом; правовремено одговарање на постављена питања и обраћање пажње на студентске коментаре, критичко размишљање и креативност, подстицање студената на активност и пружање корисних информација за будући рад студената.

Исто тако, треба напоменути да је кандидат, приликом свог рада, показао висок степен професионалности и етичности у комуникацији са студентима, као и са осталим наставним и ненаставним особљем. Претходно наведене чињенице говоре да је кандидат, за време наставно-педагошког рада на Православном богословском факултету у Београду, био посвећен свом ангажману, те да је, путем сопственог научно-истраживачког усавршавања, доприносио унапређењу квалитета извођења вежби и развијању позитивне атмосфере у настави. Напоследку, треба напоменути да је, током трајања наведеног ангажмана, кандидат био ангажован као члан бројних комисија за одбрану завршних и дипломских мастер радова.

Научно-истраживачки рад

Приликом ангажовања на Православном богословском факултету у Београду, у својству сарадника у настави, др Драган Радић је испољио

способност за компетентан и систематичан приступ у оквиру области Светог Писма, са нарочитим тежиштем делатности на Светом Писму Новог Завета. Сходно томе, у свом магистарском раду под насловом *Црква као Царство Божије у делу „Коментар на Песму над песмама“ светог Григорија Ниског*, он успешно показује способност у проучавању библијско-патристичке егзегезе. Тема којом се бави обрађена је темељно и свестрано, а добро конципиран рад написан је уз пуно уважавање научне методологије. Кандидат је овим радом јасно демонстрирао оспособљеност како за озбиљно проучавање извора хришћанске традиције, тако и за минуциозно сагледавање формирања и дефинисања хришћанске егзегезе и патристичке мисли. Кандидат је показао да је „Коментар на Песму над песмама“ врхунац Григоријеве богословске мисли и еклисиолошког учења. Зато сматра да је за савремену православну богословску мисао неопходно изучавање овога дела, како са еклисиолошке тако и са ерминевијичке тачке гледишта. Егзегетска метода којом се Григорије користио како у „Коментару на Песму над песмама“ тако и у осталим својим делима, била је под великим утицајем Оригеновог алегоријског метода тумачења.

Када је реч о његовој докторској дисертацији под називом *Учење антиохијских богослова Теодора Мопсуестијског и Теодорита Кирског о Цркви*, треба навести да је кандидат у овом истраживачком раду недвосмислено испољио компетентност и стручност за бављење питањима која се тичу библијско-патристичког мишљења. Готово цео докторски рад је написан на основу коментарâ двојице угледних представника антиохијске богословске школе на старозаветне и новозаветне текстове. Нарочито су коментари на посланице светог апостола Павла заступљени јер се у њима на најбољи начин излаже поимање Цркве као Богочовечанског организма и Мистичног Тела чија је глава сам Христос.

У наредном делу излагања ћемо представити библиографију научних радова кандидата, како бисмо, потом, били у могућности да спроведемо у дело преглед и оцену значајнијих радова ради коначног предочавања квантитативне валоризације научних резултата, а у складу са Критеријумима за избор у звање доцента Универзитета у Београду.

Библиографија радова:

Радови објављени у научним часописима са SCI, односно SSCI, AHCI и ERIH листе:

P. Perić, D. Radić, „Dijalektika 'Prvoga' i 'Posljednjeg' Adama u antropologiji Apostola Pavla“, у: *Bogoslovska Smotra*, Zagreb (2015). Кандидат је приложио одговарајуће уверење главног и одговорног уредника међународног научног часописа *Bogoslovska Smotra* (са ERIH листе), г. др Тончи Матулића, о прихватању, позитивној рецензији и предстојећем објављивању горенаведеног научног рада.

Радови објављени у часописима водећег националног значаја које утврђује Стручно веће друштвених и хуманистичких наука на основу предлога Факултета:

„Песма над Песмама у егзегези Светог Григорија Ниског“, *Богословље* 2 (2013), 22-40.

Радови са међународних и националних скупова објављени у целини:

„Теодор Мопсуестијски као тумач Светога Писма“, у: *Српска теологија данас – Зборник радова научног скупа (Православни богословски факултет у Београду, 29-30. мај 2009)*, прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2010, 216-229.

Преглед и оцена важнијих научних радова:

1) P. Perić, D. Radić, „Dijalektika 'Prvoga' i 'Posljednjeg' Adama u antropologiji Apostola Pavla“, у: *Bogoslovska Smotra*, Zagreb (2015). Рад представља коауторско дело кандидата, у којем се приказују и обрађују два веома важна антрополошка појма светог апостола Павла. Кандидат је успео да, кроз дијалектику односа *првог* и *Последњег* Адама (уп. 1 Кор. 15, 45), као и *старога* и *новога* човека (уп. Еф. 4, 22 – 24; Кол. 3, 9-10), укаже да је хришћанска антропологија у својој онтологији директно повезана са онтологијом самога Бога. У раду се истиче учење апостола Павла о томе

да је непходно одбацити са себе старог човека и обући се у новог, јер је човек позван од Бога у нови живот у Цркви. Битан аспект, коме се посвећује значајан део текста, јесте учење апостола Павла о томе да је *Први Адам* саздан као „душа жива“, али да пуноћу свог бића и живота и остварење свог циља и назначења налази у личности *Последњег Адама* – „духа који оживљује“, тј. у Тајни Богочовека Христа. Новина новозаветне антропологије, у односу на старогрчку и старосавезну, коју нам доноси апостол Павле, јесте последњи, *Нови Адам*, који је зачетник новог човечанства и живота. У раду су консултовани и други библијски текстови, уз истовремено излагање и обрађивање савремене литературе, чиме је коначно погођена тема новог живота у Цркви.

2) „**Песма над Песмама у егзегези Светог Григорија Ниског**“, *Богословље* 2 (2013), 22-40.

Овим истраживачким радом аутор настоји да укаже у основним цртама како је Песма над песмама ушла у канон Старозаветних списа и како су је тумачили јеврејски равини и хришћански Оци. Циљ рада јесте посебан осврт на егзегезу Светог Григорија Ниског који је у 15 омилија протумачио *Песму над песмама*, што се сматра једним од његових најобимнијих и најважнијих ерминеvтичких дела, али истовремено и најлепших мистичких дела светоотачког тумачења. У раду се истиче да су на мисао и егзегезу светог Григорија Ниског утицала углавном две велика Оца Цркве, Свети Василије Велики и Ориген. По мишљењу аутора, свети Григорије Ниски у том делу брани алегоријски метод и на основу њега тумачи слику Женика и Невесте као тајновито изображење духовног брака човекове душе и Невесте Цркве са небеским Жеником Христом. Кандидат нарочито акцентује чињеницу да је за црквене Оце циљ егзегезе важнији од методе, путем које се до њега долази. Сходно томе, аутор износи репрезентативно мишљење Григорија Ниског у погледу метода тумачења, према којем је „свеједно да ли теорију која произлази из анагогије називамо тропологија или алегорија или како год друго, јер не промишљамо о називима, већ је само важно да имамо користи од смислова“. Кандидат успешно показује да овај Кападокијац није заинтересован за то како се тачно зове који егзегетски метод, већ да му је

важно колико је један метод кадар узвести ка теорији, ка врлинском животу и харизматичком знању.

3) **„Теодор Мопсуестијски као тумач Светога Писма“**, у: *Српска теологија данас – Зборник радова научног скупа (Православни богословски факултет у Београду, 29-30. мај 2009)*, прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2010, 216-229.

Наведеним истраживачким радом кандидат обрађује у основним цртама егзегетски рад Теодора Мопсуестијског. У уводном делу студије кандидат излаже основне био-библиографске податке Теодорове. У наставку се износи основна ерминевтичка начела којих се тумачи, по Теодоровом мишљењу, морају придржавати при тумачењу Светог Писма. Овом приликом треба навести веома занимљив осврт кандидата на проблематику, изражену нарочито последњих деценија двадесетог века у патристичким и библијским студијама, а у вези са најновијим научно-богословским достигнућима везаним за христологију Теодора Мопсуестијског. Циљ овога рада јесте садржај Теодоровог егзегетског рада. У раду се истичу мишљења многих савремених библијских научника према којима нико од црквених Отаца не може да се упореди са Теодоровим граматичко-историјским ерминевтичким методама и његовом оригиналношћу ставова. Његови коментари су, са једне стране, потпуно ослобођени од реторике и беседништва, а, са друге стране, он систематски избегава симболизме и алегорију.

Аутор такође наглашава да је Теодор Мопсуестијски при свом егзегетском раду пажљиво ишчитавао текст извора и удубљивао се у схватање његовог садржаја. Чврсто се држао историјског смисла, тако да га неки теолози с правом називају «првим рационалистом» и оснивачем критичке методе која се до данас одржала. Основна особеност егзегетског рада Теодора Мопсуестијског, као уосталом и скоро свих других представника антиохијске школе, јесте у томе што се он, у свом егзегетском раду, трудио да се што је могуће брижљивије држи самога текста Светога Писма, одбацујући егзегезу алегоричара, која није ништа друго до гомила измишљотина“. Он је при том захтевао да се акценат ставља на граматички смисао речи, јер је сматрао да ће му искључиво

граматичко-историјско проучавање текста омогућити да се уздигне до теорије, а када се једном домогне теорије, више ће пажње обраћати на етички и историјски елеменат, остављајући по страни мистички смисао. Кандидат на самом крају јасно закључује да је Теодор Мопсуестијски био заиста велики тумач Светог Писма и да је његов допринос на пољу библијског богословља од огромног значаја.

Квантитативна валоризација научних резултата, у складу са Критеријумима за избор у звање доцента Универзитета у Београду:

Кандидат др Драган Радић објавио је, до сада, следеће радове: **1 (један) коауторски научни рад у научним часописима са ERIH листе, 1 (један) рад у часопису водећег националног значаја утврђеног одлуком Стручног већа друштвених и хуманистичких наука на основу предлога факултета, 1 (један) научни рад са националних научних скупова објављен у целини.** На основу Критеријума за стицање звања доцента Универзитета у Београду, кандидат др Драган Радић је остварио резултате који му **омогућавају избор у звање доцента.**

Закључак и предлог Комисије

Пошто је пажљиво прегледала конкурсни материјал, Комисија је утврдила да **др Драган Радић**, као што смо показали у аналитичком делу реферата, **поседује висок степен научних и педагошких квалификација** у области за коју се бира, као и да испуњава **све законске предуслове за избор у звање доцента**: докторат богословских наука, способност за наставни рад, научне радове у одговарајућој области објављене у научним часописима и зборницима са научних скупова.

На основу изложеног, Комисија сматра да су се стекли сви услови из Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 76/2005,

97/2008, 44/2010, 93/2012 и 99/2014), Статута Православног богословског факултета (Пречишћен текст број 02-1032/3 од 27.12.2012. године), Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду ("Гласник Универзитета у Београду", бр. 142/2008, 150/2009 и 160/2011) и Критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 183/2015), да се **др Драган Радић** изабере у звање доцента по конкурс објављеном у листу „Данас“, додатак „Послови“, од 13. маја 2015. године, те се, стога, с поверењем и особитим поштовањем обраћа Изборном већу Православног богословског факултета Универзитета у Београду са предлогом да **прихвати извештај Комисије и упути предлог Стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Београду за избор др Драгана Радића у звање доцента за ужу научну област Библистика**, са пуним радним временом, на дотичном Факултету.

У Београду,
27. маја 2015. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

-----
1. Др Иринеј (Буловић), редовни професор
Православног богословског факултета
Универзитета у Београду

-----
2. Др Ненад Ристовић, ванредни професор
Филозофског факултета
Универзитета у Београду

-----
3. Др Владан Таталовић, доцент
Православног богословског факултета
Универзитета у Београду